

สรุปการฝึกอบรม หลักสูตร ความเข้าใจและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ
(Understanding and using digital technology)
ผ่านเว็บไซต์สถาบันพัฒนาบุคคลภาครัฐด้านดิจิทัล (TDGA)

ผู้รับการฝึกอบรม : นางสาวสุภากร ตีปัญญา

ตำแหน่ง : นักวิชาการเผยแพร่ปฏิบัติการ

สังกัด : กลุ่มเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการกรม

ความเข้าใจและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นความรู้พื้นฐานด้าน Digital Literacy ซึ่งหมายถึงความสามารถในการเข้าถึง ใช้วิเคราะห์ และสื่อสารข้อมูลและสารสนเทศผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ ปลอดภัย และมีจริยธรรม โดยครอบคลุมทั้งการใช้งานอุปกรณ์ ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ เครือข่าย และเทคโนโลยีสื่อสารต่าง ๆ เพื่อการเรียนรู้ การทำงาน และการสื่อสารอย่างเหมาะสมในยุคปัจจุบัน

การมีทักษะ Digital Literacy เป็นสิ่งจำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ เพราะเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามา มีบทบาทสำคัญทั้งในชีวิตส่วนตัวและการทำงานอย่างต่อเนื่อง การเข้าใจและใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่เพียงแต่ช่วยให้ใช้งานเครื่องมือได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่ยังช่วยให้สามารถเลือกใช้ข้อมูลที่เหมาะสม ป้องกันตนเองจากข่าวปลอม หรือภัยออนไลน์ต่าง ๆ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการเป็น “พลเมืองดิจิทัลที่รับผิดชอบ”

โดยแบ่งเนื้อหาเป็น ๔ หัวข้อหลัก ได้แก่ จริยธรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การเข้าถึงสื่อดิจิทัล ความปลอดภัยยุคดิจิทัล และความเข้าใจและการสื่อสารยุคดิจิทัล ที่เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ เพื่อพัฒนาทักษะการรู้เท่าทันและสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในบริบทของการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ และปลอดภัย โดยเฉพาะในสภาพแวดล้อมการสื่อสารในองค์กรและสาธารณะ ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานการใช้เทคโนโลยีในระดับสากลและแนวปฏิบัติที่เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานราชการ

จริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Ethics in Information Technology) คือ "บรรทัดฐาน" ในการปฏิบัติเมื่ออยู่ในโลกไซเบอร์ โดยครอบคลุมถึง

๑. สิทธิและเสรีภาพบนโลกดิจิทัล การเข้าใจขอบเขตของเสรีภาพในการแสดงออก (Freedom of Speech) ที่ต้องไม่ไปละเมิดสิทธิส่วนบุคคลหรือสร้างความเกลียดชัง (Hate Speech)

๒. ความรับผิดชอบต่อสังคมออนไลน์ การสร้างจิตสำนึกในการแชร์ข้อมูล โดยต้องคำนึงถึงผลกระทบที่จะตามมาต่อชื่อเสียงของตนเองและองค์กร

๓. มารยาททางดิจิทัล (Netiquette) กฎกติกาที่ควรปฏิบัติในการสื่อสารผ่านอีเมล สื่อสังคมออนไลน์ และกลุ่มแชททำงาน เพื่อรักษาบรรยากาศการทำงานที่ดี

การเข้าถึงสื่อดิจิทัลและการรู้เท่าทันสารสนเทศ (Digital Literacy & Media Access) เน้นทักษะการเป็น "ผู้บริโภคข้อมูลที่ชาญฉลาด" ในยุคที่ข้อมูลมีปริมาณมหาศาล

๑. กลยุทธ์การสืบค้นข้อมูล เทคนิคการใช้เครื่องมือดิจิทัลเพื่อระบุและค้นหาข้อมูลที่ต้องการ รวดเร็ว และตรงประเด็นความต้องการมากที่สุด

๒. การประเมินความน่าเชื่อถือ กระบวนการวิเคราะห์แหล่งที่มาของข้อมูล (CRAAP Test) เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง (Accuracy) ความทันสมัย (Currency) และวัตถุประสงค์ของผู้สร้างสื่อ

๓. การจัดการข้อมูล: การจัดระเบียบสารสนเทศที่ค้นพบ เพื่อนำมาสังเคราะห์และสร้างสรรค์เป็นเนื้อหาใหม่ที่มีคุณภาพ

ความปลอดภัยยุคดิจิทัล (Digital Security & Privacy) ถือเป็นหัวใจสำคัญของการปกป้องทรัพย์สินทางปัญญาและข้อมูลส่วนบุคคล

๑. ภัยคุกคามทางไซเบอร์ การเรียนรู้รูปแบบการโจมตี เช่น Phishing (การหลอกลวงทางอีเมล), Malware, และ Ransomware รวมถึงวิธีการที่แฮกเกอร์ใช้ในการคุกคาม

๒. การป้องกันและลดความเสี่ยง การตั้งค่าความเป็นส่วนตัวในอุปกรณ์สื่อสาร การใช้รหัสผ่านที่ซับซ้อน (Multi-factor Authentication) และการปรับปรุงซอฟต์แวร์ให้ทันสมัยอยู่เสมอ

๓. ความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง อาทิ พ.ร.บ.คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA) และ พ.ร.บ. คอมพิวเตอร์ เพื่อให้ปฏิบัติงานได้อย่างถูกกฎหมาย

ความเข้าใจและการสื่อสารยุคดิจิทัล (Digital Communication & Collaboration) ครอบคลุมทั้งการเลือกช่องทางสื่อสารที่เหมาะสมกับเนื้อหาและกลุ่มเป้าหมาย การใช้เครื่องมือในการเผยแพร่ข้อมูล และแนวทางการสื่อสารที่ช่วยสร้างความเข้าใจตรงกันระหว่างผู้เผยแพร่และผู้รับสาร ซึ่งเป็นหัวใจของงานประชาสัมพันธ์ที่ต้องการให้ข้อมูลเข้าถึงประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ

ในการทำงานจริง การสื่อสารผ่านสื่อดิจิทัลต้องคำนึงถึงปัจจัยหลายด้าน เช่น ลักษณะของผู้รับสาร วัฒนธรรมการใช้สื่อของกลุ่มเป้าหมาย และความชัดเจนของเนื้อหา เพื่อให้สามารถสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องและต่อเนื่อง การเข้าใจองค์ประกอบเหล่านี้ช่วยให้บุคลากรด้านประชาสัมพันธ์สามารถออกแบบข้อความและเครื่องมือสื่อสารให้สอดคล้องกับเป้าหมายของหน่วยงานได้อย่างเหมาะสม

องค์ความรู้และทักษะที่ได้รับจะช่วยเสริมความสามารถในการทำงานประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานภาครัฐให้เข้ากับบริบทของการสื่อสารในยุคดิจิทัล โดยสามารถเผยแพร่สารสนเทศที่ถูกต้อง ปลอดภัย และมีความน่าเชื่อถือ ซึ่งส่งผลให้เกิดการรับรู้ที่ดีจากประชาชนและเพิ่มคุณภาพการบริการของหน่วยงานต่อสาธารณะ การปรับตัวสู่การทำงานในยุค New Normal ผ่านเครื่องมือสมัยใหม่

๑. เครื่องมือเพื่อการทำงานร่วมกัน: การใช้ Cloud Computing และ Application ต่างๆ ในการผลิตชุดข้อมูลเพื่อการบริการสาธารณะ

๒. การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ: การเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย (Audience Segmentation) เพื่อให้การส่งสารสัมฤทธิ์ผลสูงสุด

จากการฝึกอบรมหลักสูตร “ความเข้าใจและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ (Understanding and using digital technology)” ได้ข้อสรุปและแนวทางการนำความรู้มาประยุกต์ใช้กับงานประชาสัมพันธ์ของกรมพัฒนาที่ดิน ดังนี้

๑. ใช้ทักษะการเข้าถึงสื่อมาใช้ในการตรวจสอบข้อมูล การจัดการข่าวปลอมและการตรวจสอบข้อเท็จจริง ก่อนนำเสนอ เพื่อรักษาความน่าเชื่อถือของหน่วยงาน

๒. การเป็นแอดมินเพจหรือผู้ดูแลระบบสื่อสารขององค์กรมีความเสี่ยงสูง ความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยดิจิทัลจะช่วยป้องกันการถูกเจาะระบบ ซึ่งอาจนำไปสู่การเผยแพร่ข้อมูลที่ผิดพลาดจนสร้างความเสียหายร้ายแรงต่อภาพลักษณ์องค์กร

๓. นำทักษะการใช้เครื่องมือดิจิทัลมาเปลี่ยนข้อมูลที่เข้าใจยาก ให้เป็นข้อมูลที่เข้าถึงง่าย เช่น อินโฟกราฟิก หรือ วิดีโอสั้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของกรมฯ

๔. สามารถนำความรู้ที่ได้รับมาผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ในรูปแบบอินโฟกราฟิก หัวข้อ “๔ เสาหลัก พลเมืองดิจิทัลยุคใหม่” เพื่อสร้างความตระหนักรู้ให้กับบุคลากรและประชาชน โดยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี ปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการสร้างสรรค์ภาพประกอบ ซึ่งกำหนดคำสั่ง (Prompt) ในการสร้างภาพได้ดังนี้

